

Papież Benedykt XVI

MYSTAGOGIA BENEDICTI

**Wprowadzenie w tajemnice
roku liturgicznego**

OKRES WIELKANOCNY

NIEDZIELE III–VI

KRAKÓW 2025

MYSTAGOGIA BENEDICTI
Wprowadzenie w tajemnice
roku liturgicznego

Autor:

Papież Benedykt XVI

Redakcja:

ks. dr Andrzej Demitrów

Michał Dragan OSB

Skład, łamanie:

Tyniec Wydawnictwo Benedyktynów

Współpraca przy korekcie:

Olga Tomczyk

Motyw graficzny na okładce – rysunek paschału:

Bernadetta Stępień

© Libreria Editrice Vaticana

© Copyright by Michał Dragan

Wydanie pierwsze

Kraków 2025

Wszelkie prawa zastrzeżone

Wydawca:

Tyniec Wydawnictwo Benedyktynów

ul. Benedyktyńska 37, 30-398 Kraków

tel. +48 534 037 299, +48 12 688 52 95

zamowienia@tyniec.com.pl

www.tyniec.com.pl

ISBN: 978-83-8205-347-0

Druk:

ELPIL Jarosław Pilich, ul. Artyleryjska 11, 08-110 Siedlce

Elpil.com.pl

SPIS TREŚCI

O. PROF. ANDRZEJ S. JASIŃSKI OFM.....	13
OD REDAKCJI	23
III NIEDZIELA WIELKANOCNA	27
ROZWAŻANIA PRZED MODLITWĄ REGINA CÆLI I HOMILIE PODCZAS MSZY ŚWIĘTEJ.....	29
Kard. Joseph Ratzinger	
Pójdź za Mną	
Homilia na pogrzebie Jana Pawła II (8 kwietnia 2005 r., ROK C) (Dz 5,27b-32.40b-4; Ps 30; Ap 5,11-14; J 21,1-19).....	29
Zmartwychwstanie Pana fundamentem wiary	
Rozważanie przed modlitwą <i>Regina Cæli</i> (30 kwietnia 2006 r., ROK B) (Dz 3,13-15.17-19; Ps 4; 1 J 2,1-5a; Łk 24,35-48).....	35
Bez Jezusa nic nie możemy zdziałać	
Homilia podczas mszy świętej, Vigevano (21 kwietnia 2007 r., ROK C) (Dz 5,27b-32.40b-41; Ps 30; Ap 5,11-14; J 21,1-19).....	37
Święty Piotr do Sanhedrynu i do nas	
Homilia podczas mszy świętej w parku Orti Borromaici, Pawia (22 kwietnia 2007 r., ROK C) (Dz 5,27b-32.40b-41; Ps 30; Ap 5,11-14; J 21,1-19)	44
Modlitwa uczniów w Emaus	
Fragmenty przemówienia podczas sesji inauguracyjnej V Konferencji Ogólnej Episkopatu Ameryki Łacińskiej i Karaibów, Aparecida (13 maja 2007 r., ROK A) (Dz 2,14.22-33; Ps 16; 1 P 1,17-21; Łk 24,13-35)	46
Chrystus towarzyszy nam w drodze	
Rozważanie przed modlitwą <i>Regina Cæli</i> (6 kwietnia 2008 r., ROK A) (Dz 2,14.22-33; Ps 16; 1 P 1,17-21; Łk 24,13-35).....	47

Świętość jaśnieje w Kościele szczególnym pięknem	
Msza święta kanonizacyjna na placu św. Piotra (26 kwietnia 2009 r., ROK B) (Dz 3,13-15.17-19; Ps 4; 1 J 2,1-5a; Łk 24,35-48).....	50
Nagroda w Jezusie Chrystusie	
Rozważanie przed modlitwą <i>Regina Caeli</i> (26 kwietnia 2009 r., ROK B)	57
Zachowujcie wiarę i wartości przekazane wam przez waszego ojca, św. Pawła Apostoła	
Homilia podczas mszy świętej na placu Spichlerzy Floriana, Malta (18 kwietnia 2010 r., ROK C) (Dz 5,27b-32.40b-41; Ps 30; Ap 5,11-14; J 21,1-19)	58
Niech Chrystus będzie w centrum waszego życia	
Homilia podczas mszy świętej w parku św. Juliana, Mestre (8 maja 2011 r., ROK A) (Dz 2,14.22-33; Ps 16; 1 P 1,17-21; Łk 24,13-35)	64
W Maryi odbija się oblicze Zmartwychwstałego	70
Pierwsza komunie św. dzieci jest świętem wiary	
Rozważanie przed modlitwą <i>Regina Caeli</i> (22 kwietnia 2012 r., ROK B) (Dz 3,13-15.17-19; Ps 4; 1 J 2,1-5a; Łk 24,35-48)	72
Żadna modlitwa nie jest bezużyteczna	
Katecheza (12 września 2012 r., ROK C) (Dz 5,27b-32.40b-41; Ps 30; Ap 5,11-14; J 21,1-19)	75
W drodze ze współczesnymi nam ludźmi	
Przemówienie Papieża podczas obiadu z uczestnikami Synodu (12 października 2012 r., ROK A) (Dz 2,14.22-33; Ps 16; 1 P 1,17-21; Łk 24,13-35)	81
IV NIEDZIELA WIELKANOCNA.....	85
HOMILIE PODCZAS MSZY ŚWIĘTEJ I ROZWAŻANIA PRZED MODLITWĄ REGINA CÆLI.....	87

Zbliżajcie ludzi do Serca Dobrego Pasterza

Homilia podczas mszy świętej święceń kapłańskich

(7 maja 2006 r., ROK B) (Dz 4,8-12; Ps 118; 1 J 3,1-2; J 10,11-18).... 87

Powołani do służby Bożej

Rozważanie przed modlitwą *Regina Cæli*

(7 maja 2006 r., ROK B) (Dz 4,8-12; Ps 118; 1 J 3,1-2; J 10,11-18).... 94

Naśladujcie Jezusa i bądźcie dobrymi pasterzami

Homilia podczas mszy świętej święceń kapłańskich

(29 kwietnia 2007 r., ROK C) (Dz 13,14.43-52; Ps 100;

Ap 7,9.14b-17; J 10,27-30) 96

Pamiętajcie o kapłanach i osobach konsekrowanych

Rozważanie przed modlitwą *Regina Cæli* (29 kwietnia 2007 r.,

ROK C) (Dz 13,14.43-52; Ps 100; Ap 7,9.14b-17; J 10,27-30)100

Światowy Dzień Modlitw o Powołania

Rozważanie przed modlitwą *Regina Cæli* (13 kwietnia 2008 r.,

ROK A) (Dz 2,14a.36-41; Ps 23; 1 P 2,20b-25; J 10,1-10)102

Kapłan upodobniony do Chrystusa

Homilia podczas mszy świętej święceń kapłańskich,

(3 maja 2009 r., ROK B) (Dz 4,8-12; Ps 118; 1 J 3,1-2; J 10,11-18)... 105

Niech piękno miłości Bożej pociąga wielu do kapłaństwa i życia konsekrowanego

Rozważanie przed modlitwą *Regina Cæli* (3 maja 2009 r.,

ROK B) (Dz 4,8-12; Ps 118; 1 J 3,1-2; J 10,11-18)111

Misja wymaga działania ramię w ramię z innymi

Msza święta na Stadionie Międzynarodowym, Amman

(10 maja 2009 r, ROK B) (Dz 4,8-12; Ps 118; 1 J 3,1-2; J 10,11-18) ...113

Rodziny są szkołami modlitwy i miłości

Rozważanie przed modlitwą *Regina Cæli*, Amman (10 maja 2009 r.,

ROK B) (Dz 4,8-12; Ps 118; 1 J 3,1-2; J 10,11-18) 118

Świadectwo życia kapłanów budzi nowe powołania	
Rozważanie przed modlitwą <i>Regina Cæli</i> (25 kwietnia 2010 r., ROK C) (Dz 13,14.43-52; Ps 100; Ap 7,9.14b-17; J 10,27-30)	119
U źródeł powołań kapłańskich i zakonnych są pobożne rodziny	
Rozważanie przed modlitwą <i>Regina Cæli</i> (15 maja 2011 r., ROK A) (Dz 2,14a.36-41; Ps 23; 1 P 2,20b-25; J 10,1-10)	122
Ten, który potrafi znaleźć trawę i wodę na pustyni	
Katecheza (5 października 2011 r., ROK A) (Dz 2,14a.36-41; Ps 23; 1 P 2,20b-25; J 10,1-10)	126
Sprawowanie Najświętszej Ofiary jest misją	
Homilia podczas mszy świętej święceń kapłańskich, (29 kwietnia 2012 r., ROK B) (Dz 4,8-12; Ps 118; 1 J 3,1-2; J 10,11-18)	132
Zauroczeni pięknem miłości Bożej	
Rozważanie przed modlitwą <i>Regina Cæli</i> (29 kwietnia 2012 r., ROK B)	137
V NIEDZIELA WIELKANOCNA	141
HOMILIE PODCZAS MSZY ŚWIĘTEJ I ROZWAŻANIA PRZED MODLITWĄ REGINA CÆLI	143
Chwała Bożego majestatu [I] Audiencja generalna	
(1 lutego 2006 r., ROK C) (Dz 14,21-27; Ps 145; Ap 21,1-5a; J 13,31-35)	143
Chwała Bożego majestatu [II]	
Audiencja generalna (8 lutego 2006 r., ROK C) (Dz 14,21-27; Ps 145; Ap 21,1-5a; J 13,31-35)	146
W rocznicę objawień w Fatimie i zamachu na życie Jana Pawła II	
Rozważanie przed modlitwą <i>Regina Cæli</i> (14 maja 2006 r., ROK B) (Dz 9,26-31; Ps 22; 1 J 3,18-24; J 15,1-8)	150
Szukam oblicza Chrystusa w obliczach braci	
Przemówienie z okazji pielgrzymki do sanktuarium Świętego Oblicza, Manopello (1 września 2006 r., ROK A) (Dz 6,1-7; Ps 33; 1 P 2,4-9; J 14,1-12)	152

Miłujcie się wzajemnie, tak jak Ja was umiłowalem

Orędzie na XXII Światowy Dzień Młodzieży (1 kwietnia 2007 r., ROK C) (Dz 14,21-27; Ps 145; Ap 21,1-5a; J 13,31-35) 158

Człowiek nie może żyć bez miłości

Liturgia pokutna dla młodzieży z diecezji rzymskiej
(29 marca 2007 r., ROK C) (Dz 14,21-27; Ps 145; Ap 21,1-5a; J 13,31-35) 164

Wolność jest przywilejem, z którego trzeba mądrze korzystać

Homilia podczas mszy świętej na Yankee Stadium, Nowy Jork
(20 kwietnia 2008 r., ROK A) (Dz 6,1-7; Ps 33; 1 P 2,4-9; J 14,1-12) 169

Jezus jest przyjacielem, który nigdy nie zdradza

Spotkanie z młodzieżą w Genua (18 maja 2008 r., ROK B)
(Dz 9,26-31; Ps 22; 1 J 3,18-24; J 15,1-8) 177

Moc miłości Zmartwychwstałego nie zna granic

Msza święta na placu św. Karola, Turyn (2 maja 2010 r., ROK C)
(Dz 14,21-27; Ps 145; Ap 21,1-5a; J 13,31-35) 182

Bóg stał się widzialny w Chrystusie

Rozważanie przed modlitwą *Regina Caeli* (22 maja 2011 r., ROK A) (Dz 6,1-7; Ps 33; 1 P 2,4-9; J 14,1-12)..... 189

Okrzyk trwogi otwierający bramy nieba

Katecheza (14 września 2011 r., ROK B)
(Dz 9,26-31; Ps 22; 1 J 3,18-24; J 15,1-8) 191

Wierzmy wraz z całym Kościołem

Msza święta na Stadionie Olimpijskim, Berlin
(22 września 2011 r., ROK B)
(Dz 9,26-31; Ps 22; 1 J 3,18-24; J 15,1-8) 197

Miłość i sprawiedliwość są posługą duchową

Katecheza (25 kwietnia 2012 r., ROK A)
(Dz 6,1-7; Ps 33; 1 P 2,4-9; J 14,1-12) 202

Kto trwa w jedności z Jezusem, krzewem winnym, ten przynosi obfity plon	
Rozważanie przed modlitwą <i>Regina Cæli</i> (6 maja 2012 r., ROK B) (Dz 9,26-31; Ps 22; 1 J 3,18-24; J 15,1-8)	209
VI NIEDZIELA WIELKANOCNA.....	213
HOMILIE PODCZAS MSZY ŚWIĘTEJ I ROZWAŻANIA PRZED MODLITWĄ REGINA CÆLI.....	215
Bądźcie zawsze przyjaciółmi i apostołami Chrystusa	
Katecheza specjalna dla uczestników pielgrzymki europejskiej ministrantów Audiencja generalna (2 sierpnia 2006 r., ROK B) (J 15,9-17)	215
Wiara w Boga-Miłość uczyniła Amerykę Łacińską kontynentem nadziei	
Msza święta na rozpoczęcie V Konferencji Ogólnej Episkopatu Ameryki Łacińskiej i Karaibów, Aparecida (13 maja 2007 r., ROK C) (Dz 15,1-2.22-29; Ps 67; Ap 21,10-14.22-23; J 14,23-29)	220
Od was zależy los waszych narodów	
Rozważanie przed modlitwą <i>Regina Cæli</i> na zakończenie mszy świętej, Aparecida (13 maja 2007 r., ROK C)	227
Bądźcie sługami miłości	
Homilia podczas mszy świętej święceń kapłańskich (27 kwietnia 2008 r., ROK A) (Dz 8,5-17; Ps 66; 1 P 3,15-18; J 14,15-21)	230
Amerykańscy katolicy utwierdzili mnie w nadziei	
Rozważanie przed modlitwą <i>Regina Cæli</i> (27 kwietnia 2008 r., ROK A) (Dz 8,5-17; Ps 66; 1 P 3,15-18; J 14,15-21)	237
Nazwałem was przyjaciółmi	
Przesłanie telewizyjne do uczestników spotkania na Polach Lednickich (7 czerwca 2008 r.) (J 15,9-17)	239
Historia mozolnej wędrówki Boga z grzeszną ludzkością	
Rozważanie przed modlitwą <i>Regina Cæli</i> (17 maja 2009 r., ROK B) (Dz 10,25-26.34-35.44-48; Ps 98; 1 J 4,7-10; J 15,9-17)	239

W Portugalii będę się modlił za kapłanów i o pokój	
Rozważanie przed modlitwą <i>Regina Cæli</i> (9 maja 2010 r., ROK C)	
(Dz 15,1-2.22-29; Ps 67; Ap 21,10-14.22-23; J 14,23-29)	242
Piękno i radość wiary	
Rozważanie przed modlitwą <i>Regina Cæli</i> (29 maja 2011 r.,	
ROK A) (Dz 8,5-17; Ps 66; 1 P 3,15-18; J 14,15-21)	245
Bądźcie świadkami miłości Boga do ludzi	
Homilia podczas mszy świętej w Parco della Fortezza, Arezzo	
(13 maja 2012 r., ROK B) (Dz 10,25-26.34-35.44-48; Ps 98;	
1 J 4,7-10; J 15,9-17)	247
Nie należy ulegać pokusie zniechęcenia	
Rozważanie przed modlitwą <i>Regina Cæli</i> , Arezzo	
(13 maja 2012 r., ROK B)	252
Nadszedł czas, aby muzułmanie i chrześcijanie solidarnie	
położyli kres przemocy i wojnom	
Spotkanie z młodzieżą w Bkerké w Libanie (15 września 2012 r.,	
ROK C) (Dz 15,1-2.22-29; Ps 67; Ap 21,10-14.22-23; J 14,23-29)...	253
INDEKS BIBLIJNY	261

**W serii Mystagogia Benedicti,
Wprowadzenie w tajemnice roku liturgicznego
ukazały się dotychczas tomy:**

ADWENT

BOŻE NARODZENIE. Od Uroczystości Narodzenia Pańskiego
do Uroczystości Świętej Bożej Rodzicielki Maryi

OBJAWIENIE PAŃSKIE. Od Uroczystości Objawienia Pańskiego
do Święta Ofiarowania Pańskiego

WIELKI TYDZIEŃ

WIELKI POST

WIELKA NOC ZMARTWYCHWSTANIA PAŃSKIEGO

UROCZYSTOŚCI, ŚWIĘTA I WSPOMNIENIA NAJŚWIĘTSZEJ
MARYI PANNY

UROCZYSTOŚCI I ŚWIĘTA PAŃSKIE

ŚWIĘCI PIOTR I PAWEŁ. Uroczystości i święta, Rok św. Pawła,
teksty zebrane

NIEDZIELE III–VI OKRESU WIELKANOCNEGO (obecny)

W przygotowaniu:

OKRES ZWYKŁY, ROK A

O. PROF. ANDRZEJ S. JASIŃSKI OFM PAPIEŻ BENEDYKT XVI – ŚWIADEK ZMARTWYCHWSTAŁEGO

Joseph Ratzinger, zanim został Biskupem Rzymu, dojrzał do wypełnienia wielkiej misji w Kościele i w świecie. Szczególnym okresem była wczesna młodość Josepha, w którym musiał się zmierzyć z tragedią drugiej wojny światowej. Po tej traumie, w nowej rzeczywistości podziału Europy i świata na dwa wielkie obozy polityczne, wyrastało jego powołanie, które było ściśle związane z domem rodzinnym. Jego starszy brat Georg wstąpił do seminarium w Monachium. Było to wskazanie drogi, którą młody Joseph rozpoznał jako osobiste powołanie, otrzymane od Jezusa Chrystusa.

Osobiście znam bardzo dobrze środowisko rodzinne Josepha Ratzingera. Przez dziesiątki lat posługiwałem w rejonie Salzburga. Często odwiedzałem pobliskie – największe w Bawarii Sanktuarium Maryjne w Altötting oraz dom rodzinny rodziny Ratzinger w Marktl położonej nad rzeką Inn.

Pan przygotował serce Josepha do wypełnienia najważniejszej misji w Kościele w 2005 r., gdy został biskupem Rzymu, a zarazem bezpośrednim następcą św. Jana Pawła II. Ci dwaj mężowie rozumieli się doskonale. Stali się dla świata świadkami największej wartości, którą jest obecność w świecie Wcielnego Syna Bożego: Jezusa Chrystusa. Obaj nosili pamięć zarówno o tragicznych wydarzeniach wojennych, jak i o odnowie soborowej, której poświęcili swoje życie kapłańskie, zwłaszcza na Stolicy Apostolskiej.

Dla chrześcijan okres Wielkanocny jest czasem przeżywania najwznioślejszych tajemnic zbawczych. Papież Benedykt XVI miał

pełną świadomość bogactwa treści, która obecna jest w Kościele Paschalnym. Jego doświadczenie chrześcijańskie, zarówno duszpasterskiej jak i teologiczne, stało się wielką skarbnicą, która została w pełni otwarta w posłudze apostołskiej.

W niniejszym tomie zostało przedłożone nauczanie papieskie odnoszące się do okresu od III do VI Niedzieli Wielkanocnej. Ten obfity pokarm duchowy otwiera jednak homilia, którą Joseph Ratzinger, jeszcze jako kardynał, wygłosił podczas pogrzebu Jana Pawła II (8 kwietnia 2005 r.). Na zakończenie mowy padły znamienne słowa: „W pamięci nas wszystkich na zawsze pozostanie ta chwila, gdy w ostatnią Niedzielę Wielkanocną swojego życia Ojciec Święty, naznaczony cierpieniem, raz jeszcze ukazał się w oknie Pałacu Apostolskiego i po raz ostatni udzielił błogosławieństwa *Urbi et Orbi*. Możemy być pewni, że nasz ukochany Papież stoi teraz w oknie domu Ojca, widzi nas i nam błogosławi. Tak, pobłogosław nas, Ojciec Święty” (Homilia na pogrzebie Jana Pawła II). Prośba o błogosławieństwo została spełniona. W szczególny sposób doświadczył go Kaznodzieja, który wkrótce został papieżem Benedyktem XVI (19 kwietnia 2005 r.). Nowy papież kontynuował dzieło poprzednika i twórczo je rozwijał. Każdy uważny czytelnik jego nauczania dostrzega głębię jego rozważań, które skierowane było do konkretnych odbiorców, lecz posiada wartość dla całego Kościoła, wszystkich czasów. Lektura krótkich tekstów papieskich jest niezwykle pożyteczna i umożliwia szerokie i pełne otwarcie się na treści przekazywane w dynamicznym nauczaniu papieskim okresu wielkanocnego.

Już tytuł pierwszego rozważania papieskiego: „Zmartwychwstanie Pana fundamentem wiary” (30 kwietnia 2006) dotyka istoty

wiary chrześcijańskiej. Papież wyraził tu w prostych słowach istotę swojej osobistej wiary, która wypływa z podstawowego nauczania Kościoła: „Zmartwychwstanie Chrystusa jest głównym wydarzeniem chrześcijaństwa, podstawową prawdą, którą należy z mocą potwierdzać zawsze, bowiem jej negowanie, jak to na różne sposoby próbowano czynić i nadal się czyni, bądź sprowadzanie do wydarzenia natury czysto duchowej jest udaremnianiem naszej wiary” (kontynuacja tekstu). W słowach tych możemy odczytać osobistą doświadczenia papieża, który jako świadek tragicznej wojny oraz bolesnych doświadczeń najnowszej historii apeluje do każdego człowieka o zawierzenie Chrystusowi, tylko On bowiem jest „podstawową prawdą ludzkości”.

W centrum nauczania papieskiego pozostaje również człowiek i jego los. Benedykt XVI w szczególny sposób był związany z nauczaniem św. Augustyna, który w historii Kościoła stał się symbolem człowieka nawróconego i do końca oddanego Chrystusowi i Jego Kościołowi. Papież stwierdza: „Czytając *Wyznania*, możemy przebyć drogę, którą musiał przejść Augustyn, tocząc długą wewnętrzną walkę, by w końcu w noc paschalną 387r. otrzymać przy chrzcielnicy sakrament, który spowodował wielki przełom w jego życiu”. Przemiana jaka dokonała się w Augustynie, stała się papieża szczególnieym znakiem dla ludzkości XXI w.

Benedykt XVI dużo uwagi poświęcił tematowi obecności Chrystusa pośród wierzących, zwłaszcza ludzi żyjących w XXI w. Każdy ma możliwość indywidualnego spotkania ze Zmartwychwstałym, podobnie jak było to udziałem uczniów w drodze do Emaus. Ojciec Święty w tym kontekście poucza: „Także dziś On łamie dla nas chleb i siebie samego daje nam za chleb. W ten sposób spotkanie

ze zmartwychwstałym Chrystusem, które jest możliwe także dziś, daje nam wiarę głębszą i bardziej autentyczną, zahartowaną, by tak rzec, w ogniu wydarzenia paschalnego; wiarę mocną, bo karmiącą się nie ludzkimi ideami, ale słowem Bożym i Jego rzeczywistością w Eucharystii” (*Chrystus towarzyszy nam w drodze* Rozważanie przed modlitwą *Regina Cæli*; 6 kwietnia 2008 r.).

Benedykt XVI był bardzo wrażliwym pasterzem, który doceniał wysiłki wielu ludzi, którzy na różny sposób zwiastują obecność Chrystusa w świecie. Do tych ludzi należą również twórcy kultury i sztuki. Całe dzieje chrześcijańskie są przejawem ducha ludzkiego, który był zdolny na różne sposoby wyrazić prawdy objawione. W tym kontekście papież podkreśla prymat miłości chrześcijańskiej, która nadaje autentyczność i trwałość dziełom ludzkim – wykonywanym w posłuszeństwie Wiary, stąd apel Ojca Świętego: „Trwając w miłości Chrystusa, uczymy się w szkole Chrystusa sztuki prawdziwej miłości” (Rozważania przed modlitwą *Regina Cæli*; Homilie podczas mszy świętej).

Papież doskonale się orientował w przesłaniu biblijnym. Był bardzo zatroskany, aby codzienne czytania zarówno te zawarte w Mszy świętej, jak i przy innych okazjach było prawdziwym pokarmem dla wierzących. Odwołuje się w swoim nauczaniu do wielu tekstów obecnych w czytaniach okresu Wielkanocnego. Nie brakuje również odniesień do Apokalipsy św. Jana. Ten trudny tekst nowotestamentalny ma kluczowe znaczenie dla zrozumienia zarówno dzieła Chrystusa, jak i życia wierzących, którzy w istotny sposób są ożywiani pełnią życia, która jest w Baranku – Zmartwychwstałym Panu. W tym kontekście czytamy istotne pouczenie: „Chciałbym zamknąć kilkoma uwagami o końcowym dialogu

(por. Ap 22,6-21). Jezus powtarza kilkakrotnie: «A oto niebawem przyjdę» (Ap 22,7.12). To stwierdzenie wskazuje nie tylko przyszłą perspektywę na końcu czasów, ale również dzisiejszą: Jezus przychodzi, a Jego mieszkaniem staje się ten, kto w Niego wierzy i Go przyjmuje. Zgromadzenie, pod kierownictwem Ducha Świętego, ponownie zwraca się do Jezusa z usilną prośbą, by był coraz bliżej: «Przyjdź» (Ap 22,17a). Jest jak «Oblubienica» (22,17), która gorąco pragnie osiągnąć pełnię małżeństwa. Po raz trzeci powtarza się wezwanie: «Amen. Przyjdź, Panie Jezu» (22,20b); i lektor kończy wyrażeniem ukazującym znaczenie tej obecności: «Łaska Pana Jezusa ze wszystkimi» (22,21)” (*Żadna modlitwa nie jest bezużyteczna*, Katecheza z 12 września 2012 r). Papież zatem sięgnął tu do końcowych słów Biblii. Widzi je w podwójnej perspektywie. Z jednej strony Apokalipsa wskazuje na ostateczną rzeczywistość, która daje możliwość pełni trwałego życia, dla tych wszystkich, którzy uwierzyli Chrystusowi. Z drugiej strony trzeba te końcowe słowa Biblii aplikować do aktualnego życia chrześcijan w doczesności. Wołanie „Przyjdź” stanowi nie tylko świadectwo wiary, lecz nade wszystko sposób życia wierzącego. Człowiek, który autentycznie poznał Chrystusa nie potrafi już bez Niego żyć. Tak postępowali pierwsi chrześcijanie. Do tej praktyki wzywa Benedykt XVI, mając równocześnie świadomość, jak bardzo wielu wierzących utraciło, czy nawet nigdy nie miało tego pierwotnego poznania ognia miłości Chrystusa. Chociaż Pan sprawuje swoją władzę z tronu niebieskiego, tym niemniej fakt ten w niczym nie przesłania prawdy o Jego obecności w świecie, i to tam, gdzie jest najbardziej potrzebny, pośród ubogich, prześladowanych, wyrzuconych na margines życia społeczeństw.

Benedykt XVI zwracał baczną uwagę na autentyczność życia chrześcijańskiego realizowanego w Kościele. W tej dziedzinie szczególne znaczenie miały słowa skierowane do odpowiedzialnych we wspólnocie, a szczególnie do kapłanów. Szczególnie dobitnie brzmiały słowa: „Drodzy kapłani, jeżeli w was, pasterzach owczarni Chrystusa, odbija się świętość Jego oblicza, to nie musicie się lękać – także wierni powierzeni waszej trosce zostaną przez nie przyciągnięci i przemienieni. A wy, seminarzyści, którzy przygotowujecie się, aby być odpowiedzialnymi przewodnikami chrześcijańskiego ludu, nie dopuszczajcie, aby pociągało was cokolwiek innego niż tylko Jezus i pragnienie służby Jego Kościołowi. To samo pragnę powiedzieć wam, zakonnicy i zakonnice, aby wszelka wasza działalność była widzialnym odzwierciedleniem dobroci i miłosierdzia Boga” (*Szukam oblicza Chrystusa w obliczach braci* Manopello; 1 września 2006 r.).

Papież kontynuował dzieło Jana Pawła II i poświęcał wiele uwagi młodym chrześcijanom. Szczególną okazją były Światowe Dni Młodzieży. Benedykt XVI w pełni zdawał sobie sprawę ze znaczenia wzrostu wiary i jej pielęgnacji pośród młodszych wierzących. Przy tej okazji stawia istotne pytanie: „Czy miłość jest możliwa?” i daje na nie odpowiedź: „Każdy człowiek pragnie kochać i być kochany. A jednak jakże trudno jest kochać, ileż błędów popełniamy w miłości, ileż spotyka nas niepowodzeń! Niektórzy wręcz wątpią, że miłość jest możliwa. Niedobory i rozczarowania uczuciowe mogą zrodzić myśl, że miłość to utopia, nieosiągalne marzenie, ale czy trzeba się z tym pogodzić? Nie! Miłość jest możliwa, a celem tego mojego przesłania jest rozbudzić w każdym z was – którzy jesteście przyszłością i nadzieją ludzkości – ufność w prawdziwą, wierną

i mocną miłość. W miłość, która rodzi pokój i radość; w miłość, która łączy osoby i sprawia, że czują się one wolne, wzajemnie się szanując” («Miłujcie się wzajemnie, tak jak Ja was umiłowałem» [por. J 13, 34]. Orędzie na XXII Światowy Dzień Młodzieży 2007 r.). W tych krótkich słowach papież dotyka istoty życia chrześcijańskiego. Jest ono wprawdzie bardzo różnorodne, w zależności od środowiska, wieku i zainteresowań, jednak pozostają trwałe fundamenty wiary, które winne być szczególną oznaką wierzącego, a jest nią miłość. O tej sprawie niełatwo jest dziś mówić, ponieważ słowo „miłość” używa się w bardzo różnorodnym znaczeniu. Konieczne zatem było jednoznaczne określenie, o jakiej miłości pisze papież. Jego „definicja miłości” jest jednoznaczna: „Bóg jest miłością” (1J 4,8). Nie chodzi tu zatem o uczucie, doświadczenie czysto ludzkie. Ma ona charakter odwieczny. Jednak, jak wykazała historia, człowiek nie jest w stanie sprostać miłości autentycznej. Nazbyt mocno ograniczają go „niedobory i rozczarowania”, które miłość wykluczają, względnie proponują jej karykaturalną postać. Tymczasem bez autentycznej miłości człowiek nie może się rozwijać, a tym samym osiągnąć pełni istnienia, jakie zostało „zapisane” w jego życiu. Te możliwości odsłonił Chrystus, w całym swoim życiu, a zwłaszcza w wydarzeniach pasyjnych i paschalnych. Do tej manifestacji doszło w przedziwny sposób na krzyżu. W cytowanym dokumencie papież zaznacza: „Chrystus na krzyżu woła: «Pragnę» (J 19,28). W ten sposób ujawnia żarliwe pragnienie, by miłować i być miłowany przez każdego z nas. Tylko wtedy, gdy potrafimy dostrzec głębię i moc tej tajemnicy, zdajemy sobie sprawę z konieczności bezzwłocznego miłowania Go tak, «jak» On nas umiłował” (Światowy Dzień Młodzieży 2007 r.). Miłość

Chrystusa jest w zasadzie jedynym wezwaniem ewangelicznym. To ona jest istotą życia Bożego i w Chrystusie stała się dostępną dla wierzącego. Ojciec święty stał się szczególnym świadkiem tej prawdy, dlatego z taką mocą przekazywał ją młodemu pokoleniu. Niewątpliwie osobiście musiał wspominać swoją młodość, która naznaczona była katastrofą drugiej wojny światowej. Papież stał się zatem świadkiem prawdy o miłości Chrystusa, pomimo całego nieszczęścia, jakie ogarnęło ludzkość przed laty. Jego wołanie o miłość było wskazaniem na prawdę, która jest jedynie w Bogu, w Bogu, który jest miłością.

Życie w miłości jest równocześnie życiem w wolności: „Prawdziwa wolność zatem jest darem Bożej łaski, owocem nawrócenia się na Jego prawdę, która nas wyzwala (por. J 8,32)” (*Wolność jest przywilejem, z którego trzeba mądrze korzystać*. Homilia podczas mszy św. na Yankee Stadium, Nowy Jork, 20 kwietnia 2008 r.).

Temat ostatecznego zwycięstwa Zmartwychwstałego Jezusa Chrystusa stało się punktem wyjścia, a zarazem pełnią przesłania Benedykta XVI. Treści oscylujące wokół tego tematu stanowią spoiwo teologiczne całego nauczania papieskiego. W ten sposób na początku XXI w. zostały światu przypomniane najważniejsze tematy dotyczące człowieka i jego ostatecznego powołania.

Papież przypomina, że chwała zwycięskiego Chrystusa została już objawiona podczas Jego największego poniżenia: „Przeżywamy okres wielkanocny, który jest czasem wyniesienia Jezusa do chwały. Ewangelia, której przed chwilą wysłuchaliśmy, przypomina nam, że to wyniesienie do chwały dokonało się poprzez mękę. W misterium paschalnym męka i wyniesienie do chwały są ze sobą ściśle powiązane, tworzą nierozzerwalną jedność. Jezus mówi: «Syn Czło-

wieczny został teraz otoczony chwałą, a w Nim Bóg został chwałą otoczony»” (J 13,31) (*Moc miłości Zmartwychwstałego nie zna granic*. Msza św. na placu św. Karola w Turynie, 2 maja 2010 r.). Przytoczone papieskie słowa stanowią istotę przesłania chrześcijańskiego, które Benedykt XVI przekazywał całemu światu. Punktem wyjścia nauczania jest chwalebny Chrystus, który dotyka każdego człowieka, niezależnie od sytuacji w jakiej się on znajduje. Każdy człowiek jest w potrzebie, ponieważ grzech dotknął ludzkość i oddalił od Boga. Tę ranę może usunąć jedynie Pan, dlatego Jego obecność jest niezbędna w świecie.

Zatem wierzący otrzymali zadanie, które jest niezbędne dla całej ludzkości. Papież mocno podkreśla (w wyżej cytowanym dokumencie) konieczność naśladowania Chrystusa: „Wiara w Jezusa zakłada codzienne naśladowanie Go, w zwyczajnych zajęciach naszego dnia. «Tajemnica Boga polega na tym, że działa On bez rozgłosu. W wielkiej historii ludzkości stopniowo tylko buduje swoją historię. Staje się człowiekiem, tak jednak, że przez współczesnych sobie, przez miarodajne siły historii może pozostać niezauważony” Słowa te nie pasują do „ducha” tego świata, który zachęca do takiego wyróżnienia się w społeczeństwie, by być nie tylko zauważonym, lecz również podziwianym. Nie taki duch jednak płynie z Ewangelii. Wierzący to ten, który żyje tak, by „uwielbiać i wysławiać swego Boga” (św. Bonawentura).

To niektóre myśli, które wylaniają się z ogromnego papieskiego przesłania zawartego w niniejszej publikacji. Dzięki wytrwałej pracy redakcyjnej ks. dr Andrzeja Demitrów oraz o. mgr lic. Michała Dragana OSB zostały czytelnikowi udostępnione niezwykle cenne teksty, które odnoszą się do okresu wielkanocnego. Orędzie

Benedykta XVI ma charakter powszechny i na zawsze pozostanie wielką skarbnicą Kościoła Katolickiego. Jest również otwarte na całą ludzkość, ponieważ Chrystus przełamuje wszelkie granice i sięga do serca każdego człowieka. Rodzi się zatem nadzieja, że chrześcijanie napełnieni Ewangelią, której rozumienie wspomaga orędzie Benedykta XVI, będzie przynosiło wielkie owoce zarówno w XXI w. jak i w późniejszych czasach.

o. Andrzej S. Jasiński OFM

OD REDAKCJI

Kolejny tom serii *Mystagogia Benedicti*, poświęcony niedzielom III–VI okresu wielkanocnego, należy do szczególnych spośród dotychczas opublikowanych. Zrozumiałym jest fakt, że są to niedziele o specjalnym charakterze mistagogicznym w roku liturgicznym, w którym przepowiadanie papieża Benedykta XVI było bardzo bogate. Stąd też wymagało osobnego tomu i wyodrębnienia go z całości okresu wielkanocnego. Od strony treści prezentowany zbiór stanowi bezpośrednią kontynuację tomu *Mystagogia* na Uroczystość Zmartwychwstania Pańskiego i Oktawę Wielkiej Nocy. Dokonując cezury przemówień papieskich kierowaliśmy się bardziej kryterium praktycznym niż liturgicznym, który sugerowałby łączne ich wydanie w jednym tomie wielkanocnym.

Tekstem wprowadzającym do obecnego tomu jest pamiętna homilia kard. Josepha Ratzingera podczas pogrzebu św. Jana Pawła II (8.04.2005). Choć nie należy ona jeszcze do nauczania papieskiego sensu stricte, to zdecydowaliśmy się na jej umieszczenie jako wstępnego rozważania z kilku powodów. Po pierwsze, czasowo bezpośrednio poprzedza początek jego własnego pontyfikatu. Po drugie, w pewnym sensie pozwala na uchwycenie ciągłości pasterskiego posługiwania i nauczania obu papieży. Po trzecie, omawiany fragment J 21,1-19 idealnie wpisuje się w liturgię słowa III niedzieli wielkanocnej w roku C. Podobnie rzecz się miała z rozważaniem Drogi Krzyżowej kardynała Ratzingera na dziesięć dni przed śmiercią Jana Pawła II, jak też z homilią wygłoszoną podczas Wigilii Paschalnej (26.03.2005), które opublikowaliśmy w poprzednich tomach. Wraz z upływem czasu od ich wygłoszenia bardziej

zdajemy sobie sprawę ze znaczenia epokowych chwil i wydarzeń, w których dane nam było uczestniczyć.

W omawianym tomie zachowaliśmy zasadniczy podział na cztery rozdziały, które odpowiadają czterem kolejnym niedzielom wielkanocnym. W każdym z rozdziałów publikujemy przemówienia papieskie według chronologii czasowej ich wygłoszenia. Przy każdym z nich podajemy sygnatury biblijne liturgii słowa danej niedzieli. Pozwoli to, wraz z indeksem cytatów biblijnych w części końcowej tomu, na pogłębioną lekturę komentarzy Benedykta XVI do poszczególnych tekstów Pisma Świętego, zwłaszcza Ewangelii.

Zamysłem pierwotnym serii było udostępnienie nauczania papieskiego zawartego w rozważaniach podczas niedzielnej modlitwy południowej. Ten zamysł uległ w obecnym tomie znacznemu poszerzeniu o homilie wygłoszone podczas mszy świętych w poszczególne niedziele wielkanocne. Najbardziej jest to widoczne w czwartą niedzielę wielkanocną, nazywaną też Niedzielą Dobrego Pasterza ze względu na czytane fragmenty Ewangelii św. Jana rozdział 10. Tradycyjnie w tym dniu papież Benedykt XVI zwykł podczas mszy świętej udzielać święceń kapłańskich i wygłaszał okolicznościową homilię omawiając właśnie tę ewangelię z wyraźnym ukierunkowaniem przyszłej posługi święconych kapłanów. Powracał następnie do tej ewangelii podczas rozważania południowego modlitwy *Regina caeli*, które kierował już zasadniczo do ogółu wiernych.

Bogactwo tekstów biblijnych liturgii słowa tego okresu poprowadziło nas jako redaktorów, do dalszego poszerzenia spectrum publikowanych tekstów papieskich. Tak jest przykładowo z Ewangelią III niedzieli wielkanocnej o uczniach idących z Chrystusem do Emaus. W nawiązaniu do niej Benedykt XVI pozostawił przepięk-

ną modlitwę, w której naczelnym i powtarzającym się wezwaniem jest prośba uczniów skierowana do Pana Jezusa: „Zostań z nami, Panie” (Łk 24,29). Podobnym kryterium biblijnym kierowaliśmy się publikując rozważania przykładowo do Ps 145 i Ps 22, jak również Dz 6, 1-7 czy też Ap 5,11-14, które zostały wygłoszone w ramach audyencji generalnych w cyklu Liturgii Godzin i katechez środowych o modlitwie. Ich umieszczenie pośród papieskich rozważań modlitwy południowej i homilii ma na celu zaproszenie czytelników do pogłębionej lektury wszystkich tekstów liturgii słowa danej niedzieli i ocalenie od zapomnienia tych bezcennych refleksji rozproszonych pośród zbiorów tematycznych Benedykta XVI. Idąc tym tokiem rozumowania zdecydowaliśmy się na włączenie do rozważań V niedzieli wielkanocnej orędzia papieskiego na XXII Światowy Dzień Młodzieży oraz okolicznościowego przemówienia Benedykta XVI do ludzi młodych podczas liturgii pokutnej przed Niedzielą Palmową. Zasadniczym tematem był bowiem tekst J 13,31-34 o nowym przykazaniu miłości, który przynależy do liturgii słowa V niedzieli w roku C. Tą samą motywacją kierowaliśmy się włączając do tekstów VI niedzieli wielkanocnej przesłanie telewizyjne do uczestników spotkań na Polach Lednickich (7.06.2008), czy też rozważanie papieskie z audyencji do ministrantów, którego tematem była przyjaźń z Jezusem na podstawie ewangelii J 15,9-17 (2.08.2006). W ostatnim przypadku jest to zarazem pierwodruk tego rozważania w języku polskim.

Ostatnia uwaga redakcyjna dotyczy słów papieża wypowiedzianych do Polaków pod koniec południowego spotkania z wiernymi. Bardzo często Benedykt XVI krótko nawiązywał w nich do pełnego rozważania wygłoszonego przed modlitwą *Regina caeli*, ale niejed-

nokrotnie odnosił się także do aktualnych uroczystości i wydarzeń w naszym kraju pozdrawiając nas przy tym serdecznie i błogosławiąc. Postanowiliśmy w większości zachować od zapomnienia te unikalne wypowiedzi papieskie, ponieważ zostały oryginalnie wygłoszone po polsku, a więc w języku, w którym Benedykt XVI zapragnął osobiście zwracać się do rodaków św. Jana Pawła II. Udostępniając tak zebrane teksty papieskie pozostaje życzyć owocnej pogłębionej lektury jako wprowadzenia w tajemnice roku liturgicznego.

Ks. dr Andrzej Demitrów

Redaktor serii *Mystagogia Benedicti*